

Smlouva o spolupráci právnických fakult

Životně důležité myšlenky se vyjadřují často se samozřejmostí a ani se netuší kolik složitostí, nejasností a nejistot se pod nimi skrývá. Právnická fakulta Jeana Monneta v Paříži (Université Paris XI - Sceaux) má ve vstupní hale nápis „Il n'ya d'avenir pour les européens que dans l'union“. Jsou to slova, která vyjadřují pro všechny evropské národy směr a dráhu, možnost a zároveň nutnost, chtějí-li množit a stupňovat bohatství a kulturu národa a lidství. Uskutečnění tohoto nadmíru složitého procesu není pouze úkolem vlád, ale každé sebemenší instituce, každého, kdo miluje svůj národ a chce podpořit očistu od nacionalistických vášní a přispět k mírové spolupráci národů.

Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně rozvíjí již delší dobu neformální vztahy s již jmenovanou fakultou. Ještě v tomto roce dojde k jejich zakotvení ve smlouvě o spolupráci, kterou fakulty chápou jako hledání a vytváření nové společnosti a kulturní jednoty cestou výměny zkušeností a informací, objasňováním rozdílů a shody v teorii i praxi vysokoškolského studia.

Právnická fakulta v Brně navazuje tímto na hluboké a dlouhodobé tradice a přátelství mezi českým a francouzským národem. Již Velká francouzská revoluce se stala motivem ztělesňujícím národní a demokratické snahy českého národa v jeho dalším vyvoji. Hodnotová orientace českých intelektuálů byla tenkrát spojena především s vlast-

ní přeměnou Francie a jejich intelektuálním a morálním rozvojem. V tomto příspěvku není pochopitelně možné podat obraz bohatých česko - francouzských vztahů. Nicméně při jejich obnovování v současnosti si pro ilustraci připomeňme alespoň některé skutečnosti.

Je známo, že vůdčí duchovní osobnost našeho kulturního života, F. X. Šalda, byl inspirován především francouzskou kulturou. Také K. Čapek již v době první světové války přistoupil za spolupráce V. Dyka, H. Jelínka, A. Procházky, M. P. Haškovce a dalších k překladům francouzské poezie. V poznámce ke knižnímu vydání překladů pod názvem „Francouzská poesie nové doby“ říká: „Tato hrst překladů z francouzské poezie vznikla z největší části v roce 1916, tedy uprostřed války; a vznikla opravdu pod tlakem války, jako literární projev solidarity a duchovního spojenectví s národem, jenž tehdy krvácel před Verdunem za věc, jež byla i naší věcí našeho srdce a naší víry.“ (Čapek K.: Francouzská poesie nové doby, Čsl. spisovatel, Praha 1968, vyd. 10, str. 177.)

Boj o novou orientaci umění byl manifestně vyjádřen již v roce 1902 výstavou Rodinova díla v Praze. A když Picasso a Braque znechuceni nepochopením kritiky resignovali před první světovou válkou na další účast na výstavách v Paříži, bylo možné jejich tvorbu sledovat na výstavách v zahraničí, například v Praze v letech 1912

- 1914.

Nešlo však pouze o vzájemné ovlivnění ve sféře kultury. Českou společnost jako fenomén druhé poloviny 19. století a počátkem 20. století provází boj mezi demokracií, která se stala základem pokrokové národní orientace, a theokracií, která byla spojena s větší vnucenou autoritou rakouské monarchie. Demokratická tendence se přirozeně opírala o Francii. T. G. Masaryk spolupracuje s Francií ve válce. A když se jazykové, literární a politické obrození dovršuje v roce 1918 obrozením státním, zavádí se u nás při přechodu od monarchie k demokracii především formy státu a vlády podle Francie. Mladší generaci je již méně známo, že francouzština byla v první republice povinným předmětem na gymnáziu. J. Voskovec byl jedním z prvních studentů, který v rámci kulturní výměny mezi Československem a Francií, odjíždí v roce 1921 jako šestnáctiletý na tříleté studium v Dijonu.

Příkladem neformálnosti a cílem intenzivní aktivity jsou vztahy a spolupráce umělecké avantgardy dvacátých a třicátých let, které byly pozoruhodné svým internacionálním charakterem. Češi vyhledávali kontakty s francouzskými kolegy a to nikoli za účelem návštěvy Paříže či jiných francouzských měst, ale s vášní poznat, naučit se vidět člověka ve složitých vztazích s dobou, překonat dilema snu a činu a podílet se jako tvůrci na přeměně světa. Důležité bylo v tomto směru i kontakty udržované českými umělci žijícími v Paříži, jako byli např. J. Šíma, F. Kupka a další, od nichž docházely do naší země zprávy týkající se nejnovějšího vývoje ve světě. Tak se společně hledá nová jednota umělecké a společenské avantgardnosti. Vznikají vynikající díla národního umění, neboť jak říká F. Šalda, jde-li co internacionálního, pak je to národní umění. (Šalda F. X.: Výbor z kritické prózy, SN, Praha 1937, vyd. I., str. 39)

Česko-francouzská spolupráce v době první republiky, která se tak zřetelně jeví v oblasti umění, by se při hlubším zkoumání v různé míře objevila i ve vědních oborech, zvláště humanitních, i na dalších úsecích společenského života. Byla násilně přerušena Mnichovem v roce 1938. Ten nejenže zpochybnil věrohodnost předcházející orientace, ale byl vstupem do druhé světové války a nového uspořádání poválečné Evropy, které pro naši zemi znamenalo uzavření cesty do demokratického světa. Ani tak se však nepodařilo zahlušit paměť dřívějších tradic. Jakmile dochází v šedesátých letech k určitému uvolnění, je schválen v roce 1965 návrh na vydání „Dějin francouzské literatury 19. a 20. století“ jako vysokoškolské učebnice. K dvoustému výročí francouzské revoluce bylo vydáno významné dílo „Francouzská revoluce“ od Jules Micheleta. I když šlo o dílčí akty, bylo tak v tehdejších dusném prostředí obnovena paměť o francouzských dějinách a o vztazích k francouzskému národu.

Prostor ke svobodné spolupráci otevřel teprve listopad 1989. Brněnská právní fakulta uvítala iniciativu francouzské větve nadace J. Husa osobně reprezentované prof. M. CH. Lagrange, která zprostředkovala styky s již jmenovanou fakultou za plné podpory jejího děkana Jean Claude Mascleta. Spolupráce spočívá ve výměně učitelů, studijních stáží studentů, výměně informací a přísunu odborné literatury. Jak bylo uvedeno, dosud neformální vztahy budou zakotveny ve smlouvě o spolupráci. Fakulta tak přispívá k obnovení tradičního přátelství a styků s francouzským národem v nové etapě a to na cestě ke sjednocené Evropě. Bude zájmem obou fakult, aby se uskutečnil v návaznosti na přátelství v období druhé světové války, duch žádoucí a tvořivé spolupráce v takových formách, které budou

obě strany obohacovat o pohledy vycházející, i když z blízkých, přece odlišných tradic a podmínek. Zejména vliv francouzských humanitních věd, jejichž osobitost spočívá zejména ve svobodomylovnosti a toleranci, je tolik potřebný pro nás v současném ob-

dobi.

Spolupráce mezi brněnskou a pařížskou právníkou fakultou se tak může stát vkladem do tvorby právních a jiných vztahů, které bude potřebovat užší soužití národů ve sjednocující se Evropě.

Michaela ŽIDLICKÁ